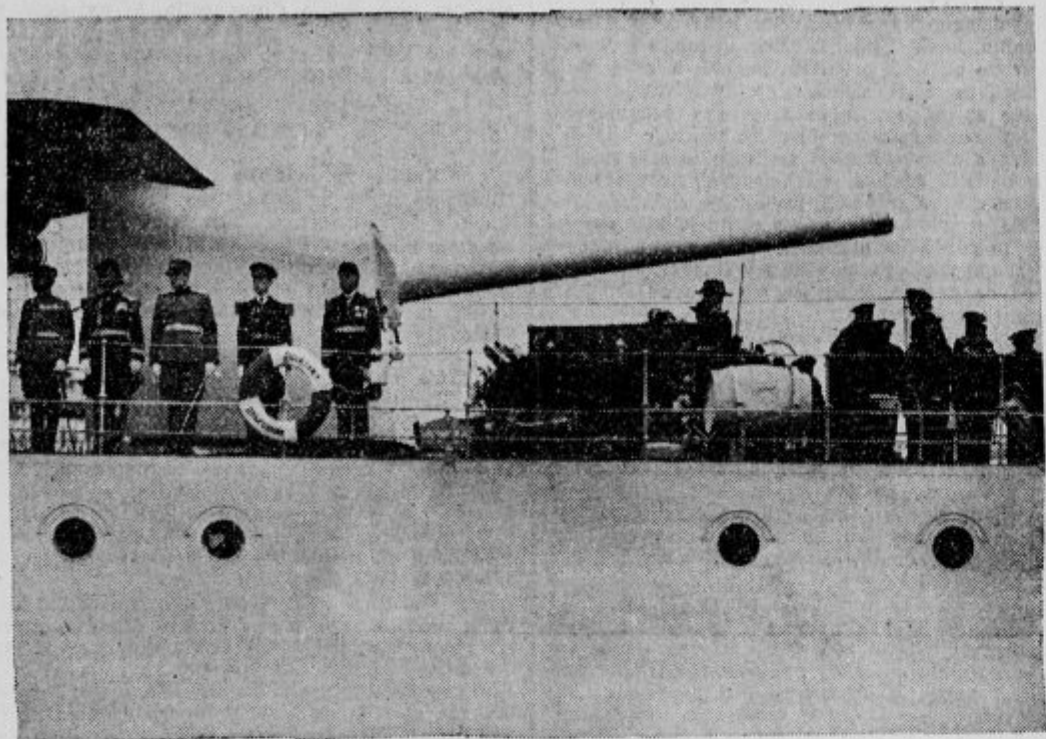
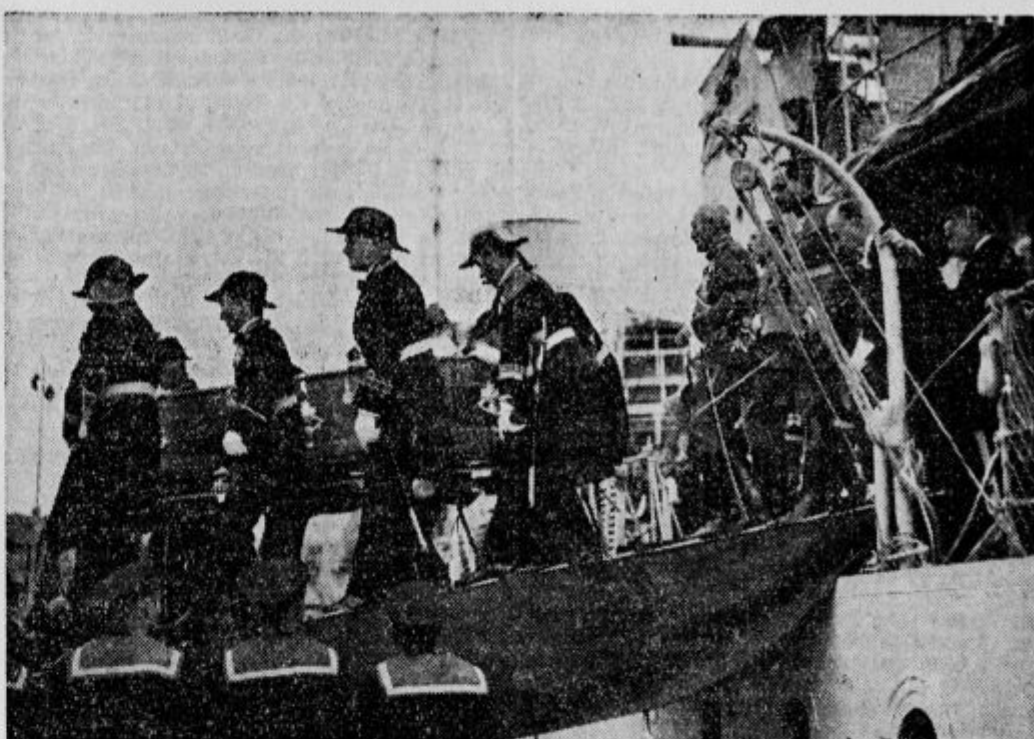

Ko je Split sprejel mrtvega kralja...

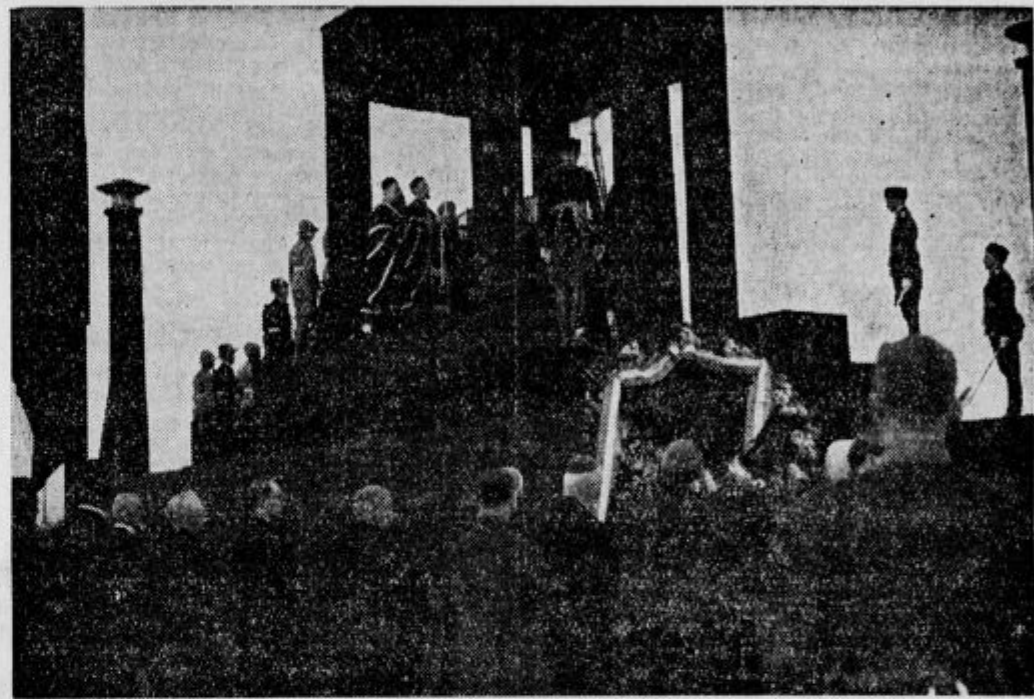
Krsta z zemskimi ostanki blagopokojnega kralja Aleksandra I. na krovu »Dubrovnik«, po prihodu v Split.

Mornariški častniki nesejo krsto z zemskimi ostanki blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zodičnika z »Dubrovnik« na obalo.

Nj. Vis. knez Arzen (brat kralja Petra I.) s člani vlade in diplomatskega zbora.

Katafalk z zemskimi ostanki blagopokojnega kralja Aleksandra I. med mrtvaškimi molitvami.

Smrt našega vladarja žalostno odmeva v naših srcih

Krka pri Stični

Kot blisk je šla grozna novica o žalostni smrti našega vladarja preteklo sredo po dolini; s strahom in žalostjo smo jo ponavljali. Naš kmetiški človek je sicer okoren, na videz trd; v notranjosti pa mu bije srce v gorki ljubezni do vseh, posebno pa do svojega vladarja. Zato ni čudno, če so se zablesteli solze ne samo v očeh mladine; ob tej strašni izgubi, ki je zadela našo domovino, smo zaplakali vsi. Zvonovi v zvoniku — kako veselo pojo ob praznikih — niso še nikdar peli tako žalostno kot v teh težkih in preizkušnje polnih dneh. Vsi so se zljili v eno žalostno pesem mrtvemu kralju-mučniku. Tudi mi smo se pridružili vsem bratom po naši domovini in vsemu svetu, ki žaluje za našim viteškim vladarjem. Zbrala se je mladina — v petek, 12. oktobra ob 7 zvečer v naši stari šoli, prišla so naša dekleta pa fantje in skrbne matere, nazadnje — naši možje, stari vojaki, ki so zrlji na bojnih poljanah sleherni dan smrti v obraz. Vsi smo z bridko žalostjo na obrazih zrlji na vladarjevo sliko, kakor bi drug drugemu hoteli govoriti: »Premalo časa je bil med nami! Komaj nas je osvobodil in zedinil, že nas zapuša...!« Žalno slavnost je otvoril g. sol. upravitelj Lojze Intihar s kratkim uvodnim nagovorom o ljubljenem kralju. S trojne strani — kot človeka, kot borca za našo svobodo in kot vladarja nam ga je nato orisal g. učitelj Emil Hrovat. Vsi smo s tiho žalostjo in z notranjo boleštvostjo izvajanjem govornika. Končno je spregovoril še g. župnik Franc Vrhovec, ki je posebno naglasil, da moramo pozabiti vse razprtije, ki so ostanek starih časov. Sedaj je nastopil čas, ko se moramo vsi združiti v delu in molitvi za Jugoslavijo. Naš ljubljani vladar se je zgrudil v najlepši moški dobi, sredi dela za svetovni mir. »Mir z vami!« je dejal Kristus svojim apostolom in učencem. S tem geslom je tudi naš kralj Aleksander I. Zedinitelj združil vse svoje delo, vse napore, posebno v zadnjih letih. Delal je kot veliki apostol južnih Slovanov. — Po žalni proslavi smo se razšli z zavestjo, da se je treba sedaj, ko smo izgubili svojega najboljšega očeta, še bolj strniti v složnem delu v duhu oporoke našega viteškega kralja Zedinitelja: »Čuvajte Jugoslavijo!«

Višnja gora

Naše prosvetno društvo je imelo 14. okt. žalno sejo. Predsednik župnik Vidmar je pred sliko pokojnega kralja Aleksandra I., ki je bila s cvetjem okrašena, imel kratek govor pred številnim občinstvom. V kratkih besedah je z zgledi pojasnil, da je imel blagi

pokojni kralj dober — očetovsko srce za svoj narod. Bogate darove je delil ondi, kjer je bila nesreča ali potreba. In to očetovsko srce nam je ugrabila, usmrtila roka podlega zločincea. — Slava spominu pokojnega kralja Aleksandra I.

Nato je predlagal predsednik sledečo žalno izjavo:

Nj. Vis. knezu Pavlu Karadjordjeviću, Belgradu. — Člani prosv. društva v Višnji gori in številni drugi udeleženci, potrjti v naj globlji žalosti, obsojamo gnusni zločin, ki nam je umoril našega ljudomilega vladarja-očeta kralja Aleksandra I. V tej veliki nesreči, ki je zadela visoko kraljevsko rodbino, kličemo iz dna srca: »Bog čuvaj kraljevsko rodbino in našo Jugoslavijo.« Vaše Vis. najvludneje prosimo, da sprejme to izjavo žalosti in udanosti.

Višnja gora, 14. okt. 1934.

F. Vidmar, predsednik.

Sledijo številni podpisi članov in drugih, ki so nalašč prihiteli k seji, da s podpisi izrazijo sožalje.

Mengeš

V nedeljo, 14. t. m. popoldne se je vršilo v dvorani bivšega Prosv. društva žalno zborovanje velike menške župnije. Zastopniki raznih verskih organizacij so v nabito polni dvorani dali duška notranjemu čuvstvu. Vsi govorniki so obsojali gnusni zločin, ki je povzročil smrt našega vladarja kralja Aleksandra I. Poudarjali so, da ta obsodba ni izraz samo trenutnega občutja, ampak prihaja iz globokega notranjega prepričanja, ki ga jim je vcepila vera sv. kat. Cerkve. Nadalje so obljubili udanost in zvestost novemu kralju Petru II., visoki kraljevski hiši in prisegli, da hočejo vršiti sveto dolžnost, izvrševati oporočo velikega kralja: Čuvajmo Jugoslavijo!

★

Zadruga zveza je v imenu vseh včlanjenih zadrug poslala kraljevemu namestništvu v Belgrad sožalno brzojavko. Pogrebnihi svečanosti pa se pod okriljem Glavne zadruga zveze v Belgradu v zastopstvu Zveze udeležijo njen predsednik dr. Anton Korošec, prvi podpredsednik direktor Bogumil Remec in ravnatelj dr. Basaj.

Cirilsko društvo ljubljanskih bogoslovcev je priredilo v ponedeljek, dne 15. oktobra 1934 plenarno sejo v žalni spomin pokojnega vladarja. Na seji se je tudi sklenilo, da pošlje društvo z drugimi akadem. društvi na Aleksandrovi univerzi dve delegata na pogreb v Belgrad, medtem, ko bodo ostali člani imeli te dni doma skupne molitve za visokega pokojnika in za blagor domovine.

Odbor Jugosl. kat. akad. društva »Zarje« se je sestel v soboto popoldne ob 4 k žalni seji, posvečeni spominu blagopokojnega kralja Aleksandra I. Predsednik tov. Gorenjak Ludvik je v svojem govoru med drugim predložil številno zbrano besedilo neizmerno izgubo, ki je zadela s to tragično smrtjo našega vladarja ves narod. Slava kralju-junaku!

Žalni zbor ferijalcev. Pozivam vse podružnice, da se udeležijo žalnega zbora, da se užalosteni poklonimo manom viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Njegovim velikim delom in življenju. Komemoracija se bo vršila danes ob 18 v dvorani Trgovske akademije v Ljubljani. Ferijalci, ki bi se radi udeležili pogreba v Belgradu, naj se takoj javijo predsedniku Dravske oblasti dr. J. Mihaleku, Trgovska akademija, Ljubljana. — Predsednik.

Notarska zbornica v Ljubljani. V soboto se je zbral v svoji posvetovalnici odbor Notarske zbornice v Ljubljani k žalni seji. Predsednik dr. Kuhar jo je otvoril in imel lep spominski govor. Odbor je soglasno sklenil odposlati dvornemu maršalatu in ministrskemu predsedniku g. Nikoli Uzunoviču brzojavno izraze najgloblje sožalja in najvernejše občutnosti.

Kat. prosv. društvo, čebelarstva podružnica in gasilska četa v Lešah so imeli dne 14. okt. 1934 žalno sejo. Bile so odposlane žalne izjave Nj. Vis. knezu Pavlu.

Salezijanski dom sv. Ivana Nep. — Razkrižje (Ljutomer) je imel slovesno žalno komemoracijo za pokojnim kraljem Aleksandrom v nedeljo, 14. oktobra. Po glavni službi božji se je zbrala velika množica pred domom, s katerega se vije črna zastava — pod njo je slika vladarja v zelenju in cvetju. Ravnatelj doma g. Al. Kastelic je imel govor, ki je v njem omenil prežalostne dogodke ter poudarjal veličino pokojnika, ki je bil moder, miroljuben, viteški vladar. Odposlana je bila tudi sožalna brzojavka Nj. Vel. kraljici Mariji — z željo, da novemu kralju Petru II. dobri Bog podeli obilico svojega blagoslova.

JUU okrajno društvo Ljubljana-mesto. Odbor je imel v soboto ob 18 žalno sejo in je sklenil odposlati k pogrebu blagopokojnega kralja Aleksandra I. svojega zastopnika, Nj. Vel. kraljici Mariji, Nj. Vel. kralju Petru II. in Nj. Vis. knezu Pavlu pa sožalno

brzojavke. Istočasno sporoča vsemu članstvu, da bo v četrtek ob 11 v Trgovskem domu komemoracija za blagopokojnim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem. Vabimo tudi vse tov. učitelje, ki so zaposleni pri kr. banski upravi.

Društvo upok. učiteljstva ima žalno sejo — komemoracijo — za blagopokojnim kraljem v torek, 16. t. m. popoldne ob 16 v društveni — Prešernovi — sobi pri Novem svetu. Vabljeni tem potom vse upokojeno učiteljstvo. — Odbor.

Združenje gledaliških igralcev — sekcija Ljubljana ima v torek 16. t. m. ob 17 in pol komemoracijo za blagopokojnim kraljem Aleksandrom, najvišjim pokroviteljem organizacije in sicer v operi. Udeležba za vse člane obvezna.

Odbor društva železniških vpokojencev za dravsko banovino v Ljubljani je imel dne 15. t. m. žalno sejo, na kateri je predsednik Salamun slavil spomin blagopokojnega Nj. Vel. kralja Aleksandra I., kateremu so prisotni zaklicali trikrat: Slava!

Prirodoslovno društvo v Ljubljani, Društvo za raziskovanje jam in Geografsko društvo pozivajo vse svoje člane na skupno žalno sejo, za blagopokojnim viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem, ki se bo vršila danes v torek 16. t. m. v zbornici univerze ob 6 pop.

Mlekarska zadruga Naklo je imela žalno sejo, s katere je bila odposlana sožalna brzojavka Nj. Vis. knezu Pavlu. — Mlekarska zadruga Naklo in Gorenjska mlekarska zadruga so poslale sožalno brzojavko tudi g. banu dr. Marušiču.

I. žebljarska in železoobratna zadruga v Kropi in Kamni gorici je imela žalno sejo dne 15. okt., s katere je poslalo načelstvo sožalno brzojavko Nj. Vis. knezu Pavlu.

Vincencijev konferenca v Kropi, Hranilnica in posojilnica v Kropi in Gasilska četa v Kropi so imele žalne seje dne 15. t. m., na katerih so sklenile poslati sožalno izjavo Nj. Vis. knezu Pavlu in udanost kralju Petru II.

Ruska Matica, ki ji je bil najvišji pokrovitelj blagopokojni viteški kralj Aleksander I. Zedinitelj, je imela v soboto žalno sejo. Tiho svečanost je otvoril s primernim nagovorom častni predsednik univ. prof. dr. Aleksander Bilimović. Nato je predsednik društva univ. prof. dr. Eugen Spektorski v lepem in občutenem govoru slavil spomin velikega kralja, ki so mu tudi v Jugoslaviji živeči Rusi dolžni najglobljo hvaležnost. — Kot odposlanec Ruske Matice pri pogrebu blagopokojnega kralja je določen predsednik R. M. univ. prof. dr. Eugen Spektorski, kateremu se bodo v Belgradu pridružili odposlanci podr. iz Novega Sada in Sombora.

Svetovni evharistični kongres v Buenos Airesu

Svetovni mirovni kongres za resnični mir

Veličastne manifestacije vernih katoličanov za Kristusa Kralja in Njegov mir! — Nad en milijon udeležencev!

Dne 10. oktobra 1934 ob 10 dopoldne je papežev legat kardinal Pacelli odprl 32. svetovni evharistični kongres. Na kongres je prišlo nad en milijon katoličanov iz vseh delov sveta.

Ze v zgodnjih jutranjih urah so vse cerkve argentinskega glavnega mesta bile polne. Mnogo vernikov je v molitvi prečulo noč v cerkvah. Na okrašenih cestah so se srečavale skupine romarjev iz raznih dežel in raznih delov sveta. Pozdravljale so se, pomolile skupaj in skupaj zapele latinske cerkvene pesmi. Kardinal Pacelli je v začetnem nagovoru, ki ga je imel v španskem jeziku, poudaril, da sta besedi »mir« in »evharistija« pojma enakega pomena. Ljudstvo zaupa, da se bo med tem kongresom posrečilo ustvariti mir med bojujočima se državama v Gran Chacu.

Ko je solnce 10. oktobra že pred 6 zjutraj vzhlo, so romarji že zasedli tri velike tribune ob glavnem oltarju. Ti romarji so se pripeljali iz 65 km oddaljene Mercade. Dohajali pa so še vedno novi tisoči.

na zborovališče v park Palermo

Prihajali so peš in jež, na kolesih in avtomobilih, v staromodnih vozičkih in novodobnih avtobusih. Do osmih so bile vse tribune že polne ter na njih 150.000 ljudi. In vedno so še dohajali novi. V štirih rekah so stopali romarji v zborovalno areno. Te štiri vrste so se v čudovitem redu postavile po sredi arene v obliki križa. Sredi tega križa človeških množic se je dvigal velik oltar. Evropski romarji so stali na južni strani oltarja do ulice Avenida Alvear. Njim nasproti na severni strani so stali južni Amerikanci. Stiristo zvočnikov je oznanjalo, da prihaja argentinski predsednik Avgustin Justo in njegova vlada.

Ko je prihajal kardinal, je po vsem ogromnem prostoru zavladal popoln molk. Ogromna množica je padla na kolena, da sprejme blagoslov zastopnika sv. Očeta. Pred njim je stopalo mnogo kardinalov, 24 škofov in nadškofov ter 60 duhovnikov. Zbor 500 pevcev pa je zapel: »Ecce Sacerdos Magnus«.

Ob desetih dopoldne je kardinal-legat Pacelli

Pogled na morje hiš v Buenos Airesu.

sedica »mir«. Mir moremo doseči le, če bo svet nauk o evharistiji resnično izvrševal. Delegata obeh vojskujočih se južnoameriških držav sta stala vsak na eni strani oltarja. Upajo pa, da bosta, preden bo kongres končan, stala že skupaj. Po pri-

digi je kardinal podelil apostolski blagoslov. V lepem redu in s skoraj vojaško disciplino so nato romarji zapuščali kongresni prostor in se vračali v svoja bivališča.

60.000 otrok Kristusu Kralju

Drugi dan evharističnega kongresa (11. oktobra) so v parku Palermo štirje kardinali brali sveto mašo o priliki splošnega obhajila otrok. Okrog oltarja je stalo 60.000 belo oblečenih otrok. Med sveto mašo je obhajalo 250 duhovnikov. Ko je prihajal kardinal Pacelli, je vseh 60.000 otrok zapelo himno »Ecce Sacerdos Magnus«.

Ko je bila maša končana, so tisoči dečkov in tisoči deklic začeli metati v velike košare, ki so

digli je kardinal podelil apostolski blagoslov. V lepem redu in s skoraj vojaško disciplino so nato romarji zapuščali kongresni prostor in se vračali v svoja bivališča.

Dne 11. oktobra popoldne je bilo

glavno zborovanje

Po zborovanju je bil podeljen blagoslov, ob katerem je klečalo pol milijona vernikov. Zastave 30 narodov so se pripognile. Glavni cerkveni govor je imel za vsebino misel: »Kristus-Kralj v evharistiji in po evharistiji«. Govore prenašajo radijske postaje na dolgih in kratkih valovih. Na treh straneh okrog oltarja se je zbralo kakih 2500 zastavonoš 30 narodov. Nekatere zastave so tako težke, da jih morajo nositi po štirje možje. Za glavnim oltarjem stoje skupine Združenih držav Severne Amerike in evropskih držav, medtem ko so zastavonoše južnoameriških držav postavljeni na južni strani oltarja. Na tribunah, v neposredni bližini oltarja, so sedeli odlični Argentinci in odlična zastopstva iz tujih dežel. Mnogi romarji so prinesli s seboj stolčke. Pred blagoslovom z monštranco je zapelo 250 mladeničev »O salutaris hostia«, nakar so stotisoči zapeli »Tantum ergo«. V ogromnem prostoru je nastala smrtna tišina, ko je kardinal dvignil zlato in z biseri okrašeno monštranco. Tišina je motilo le žvenkanje srebrnih zvončkov med blagoslovom.

Po tem glavnem zborovanju so se posamezni narodi uvrstili za svoje zastave ter prepevaje odšli v svoja bivališča.

Velika polnočnica za moške

Prekrasen je bil prizor, ko so se možje v polnočni procesiji zbirali k polnočnici na trgu Mayo. Trg je razsvetljevalo 50 velikih mornariških žarometov in na tisoče in tisoče električnih žarnic.

Iz Santiaga del Estero je prijezdilo 500 pastirjev, ki v ondodnih pampah na konjih pasejo živino. Nepopisno lep pogled je bil na njihove slikovite noše. Iz ozemlja Gran Chaca, kjer sedaj divja vojna, je prijezdilo 70 Indijancev, ki so bili opremljeni s peresi, odejami in z vsem priborom, ki ga nosijo s seboj. Obleka pastirjev-gauhov ter Indijancev se je slikovito razlikovala od preprostih oblačil evropskih in ameriških romarjev. Celi loki električnih luči so bili obešeni nad prekrasno ozaljšano glavno cesto, ki vodi na trg Mayo. Po Avenidi Mayo so drug za drugim korakale moške skupine. Od argentinske katoliške akcije je prikorakalo 19.000 mož. Stražniki peš in na konjih so komaj zadrževali gledalce na hodnikih ter vzdrževali red. Gauhom in Indijancem so sledila mladinska društva iz Argentine, Brazilije, Peruja in Čile. Med evropskimi društvi, katerim na čelo so korakali Poljaki, so etopali tudi slovenski naseljeni. Tem je sledilo 40 Japoncev iz Brazilije, ki so nosili s seboj japonsko zastavo. Filipinci so korakali za ameriško zastavo, nazadnje so šli Kitajci iz Kantona in Argentine.

Na trgu Plaza Mayo so bili postavljeni štirje oltarji okrog 125 let starega spomenika svobode. Na teh oltarjih so štirje kardinali brali polnočno sveto mašo.

Medtem pa so drugi romarji celo noč prebili v cerkvah, predvsem v katedrali, ki je po svojem portalu podobna cerkvi sv. Magdalene v Parizu. Vseh deset cest, ki vodijo na trg Mayo, je bilo

polnih samih romarjev. Od zahodne strani pa so žarometi argentinskih vojnih ladij osvetljevali čudoviti zbor. Sto zvočnikov je razširjalo govore tujih in argentinskih zastopnikov v vseh jezikih. Zivahno pritrjevanje je prekinjalo govornike.

Kmalu po polnoči so se začele maše. Po mašah pa je bilo skupno sveto obhajilo mož, katere je

Kardinal-legat Pacelli.

obhajalo 150 duhovnikov in dijakonov. Med obhajilom so moški zbori peli »Miserere Mei« ter »O dobri Jezuse«.

Na koncu slovesnosti so možje še trikrat zapeli »Ave Maria«, nakar so tisoči mož krenili v katedralo k češenju sv. Rešnjega Telesa. V katedrali je bila na glavnem oltarju postavljena krasna srebrna monštranca, katera je bila pred 200 leti prinesena iz Španije.

Dvignimo roke za mir med brati

Zborovanja tretjega dne so se udeležilo 350 tisoč ljudi. V slovitim govoru, ki ga je imel nadškof iz Lime, mgr. Farfan, je med drugim bilo rečeno: »Dvignimo roke za naše brate, ki še vedno v hudem boju prelivajo bratsko kri, ki še vedno merijo s strojnimi drug proti drugemu ter se obmetujejo z ročnimi granatami. Kličemo jim: Pax vobis! Mir vam bodi! Misli! Je na boj v Gran Chacu.«

In res med evharističnim kongresom cerkev vneto deluje za mir. Ze nekaj dni se vrše razgovori, da bi bilo mogoče doseči uradna mirovna pogajanja med Bolivijo in Paragvajem. Teh razgovorov se posebno vneto udeležujejo nadškofje iz Argentine, Čile in Peruja ter škofje iz Asunciona in La Plate.

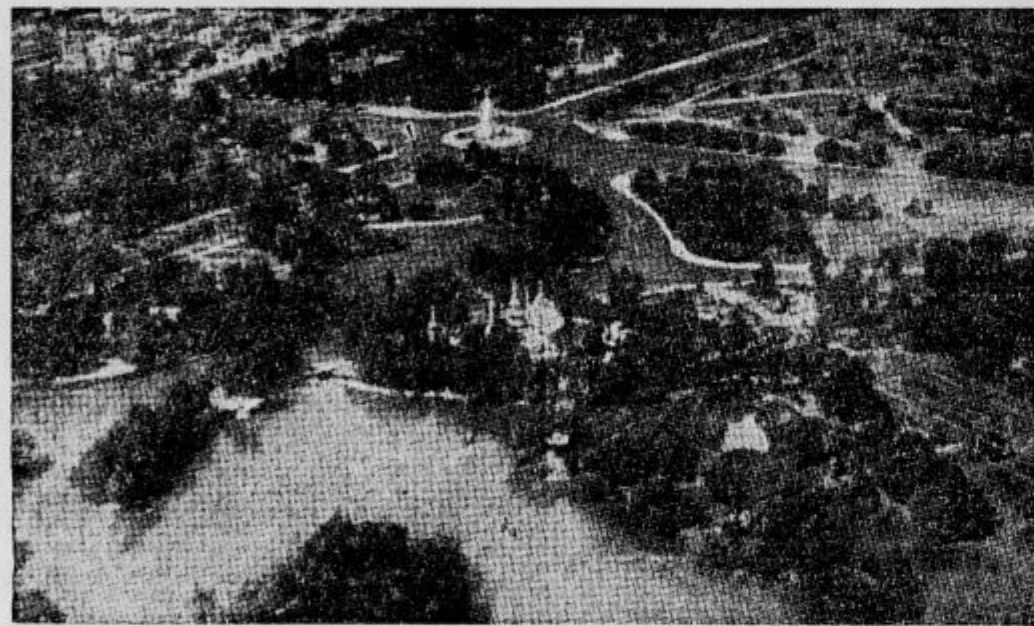
Ob koncu tretjega kongresnega dne so v največjem opernem gledališču Južne Amerike priredili opero »Cecilia«, ki jo je zložil mgr. Licilio Refice. Ta, opera je bila prvič predvajana v Rimu letos 15. februarja, ter je bila tudi v Buenos Airesu umetniški dogodek prve vrste. Ob tej priliki je Buenos Aires proslavil tudi konec 110. operne sezone.

Tudi vsa filmska gledališča so služila le evharističnemu kongresu. Imela so svoje posebne programe. Tudi argentinska liga proti umazanemu filmu je imela uspeh in dosegla, da se sedaj predvajajo v Južni Ameriki spodobni filmi, katere ljudje zelo radi gledajo.

Zmagoslavje Kristusovega miru po vsem svetu

Omeniti bi bilo treba še pozdravni govor, ki ga je imel župan velenesta Buenos Airesa ob prihodu kardinala Pacellija: »Zastopnik papežev to uro prihaja kakor Jezus k vratom Jeruzalema. Buenos Aires bo njegov prihod znal ceniti kot dragocen dar božji, bo poslušal besede angela miru z naročilom namestnika Kristusovega, Kralja svetov, ki oznanja mir in ga obenem prinaša. Tak mir sloni na redu, na harmoniji duš ter na nesebični ljubezni. Taki zakladi prihajajo od Boga in osrečujejo narod, kateremu gospoduje sam Bog. Tak mir, ki je nad vsa zemeljska tolažila, je le v tabernaklju.«

Na te besede je odgovoril kardinal Pacelli z daljšim govorom, v katerem je med drugim rekel: »Ti dnevi, ki so prišli, se mi zde dnevi miru, kakor ga oznanja evangelij, dnevi apostolskega dela in duhovnega življenja. Mi smo znanilci in donašalci miru, ki ga svet ne more dati, smo prižigalci apostolskih duš, kateri v teh dneh, čeprav v zdrobljivih posodah, nosijo božji ogenj v srca. Ogenj, ki ga je prišel prižgat na zemljo Jezus z nebes... Ena misel naj nas napolnjuje, ena želja navdaja vsakega izmed nas, naj bi se program in namen mednarodnega evharističnega kongresa čim popolneje uresničil ter da bi kakor ognjena pisava proti nebu zažarela resnica: Zmagoslavje Jezusa Kristusa, Kralja miru, po vsem svetu.«

Pogled na park Palermo. Ob s pomeniku v sredi je bil oltar.

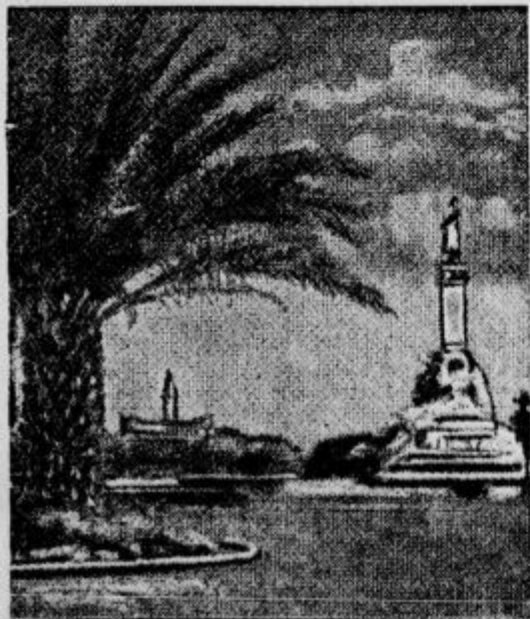
začel brati sv. mašo. Sredi mogočne skupine oltarjev se dviga velik križ. K vsakemu izmed štirih oltarjev vodi osem marmornih stopnic.

Po introitu so roparji zapeli himno »Christus vincit«, petje pa je spremljala mogočna godba tristo godbenikov.

Po končani maši je kardinal Pacelli v spremstvu štirih kardinalov stopil na rob oltarja, kjer mu je mgr. Carlos Grano izročil s svilenimi trakovi in s papeževim pečatom zapečaten pergamentni zavoj. Kardinal Pacelli je zlomil pečate ter nato v latinskem jeziku

prebral papeževo bulo,

v kateri je potrjeno, da je kardinal Pacelli papežev legat za evharistični kongres. Nato je kardinal Pacelli prebral bulo še v španskem jeziku. V pridigi papeževega legata je bil glavni motiv be-

V parku Palermo. Ob spomeniku je stal oltar.

Trg Plaza Mayo. na desni katedrala. Tu je bila polnočnica katoliških mož.

Gospodarstvo

Nemška gospodarska zagata

Nadomestki: umetna volna, vistra, wolstra, cuprama, pliro

Sedanje težkoče, ki jih ima Nemčija pri uvozu sirovin, so povzročile, da so Nemci začeli vsepovsod iskati nadomestne surovine, ki naj nadomestijo prekmorski uvoz surovin, ki so zlasti potrebne za nadaljnje obratovanje nemške industrije. Seveda se da marsikaj tehnično izdelovati, toda drugo vprašanje nastaja pri tem, če je to tudi rentabilno.

Dve važni stvari mora danes uvažati Nemčija iz tujine: mineralna olja in tekstilije.

Zato sedaj Nemčija forsira domačo produkcijo petroleja, ki je od lanskega leta sem prav znatno narasla, toda tudi povečana produkcija še oddalec ne more kriti vseh nemških potreb, zato mislijo Nemci na izkoriščanje rjavega premoga v tiste svrhe, kot služijo uvožena mineralna olja. Zaradi velikih ležišč rjavega premoga je v bodoče Nemčiji zagotovljeno dovolj gonilnih sredstev, ker se da iz tega premoga letno že sedaj izgotoviti najmanj 1.300.000 ton nafte, ki služi lahko za pogon. Seveda je danes naravno olje cenejše kot umetni bencin, toda polagoma se bo tudi cena umetnemu bencinu znižala.

Drugi del problema tvorijo tekstilije. Doslej se ni posrečilo dobiti tkanin, ki drže toploto. Toda znanstvena dognanja so pokazala, da same bilke ne drže toplote, ampak mali zračni prostorčki, ki se nahajajo v bilkah in med bilkami. Z izdelavo vistre in wollstre se je posrečilo izdelati taka tkiva, ki imajo isto lastnost kot volna (odtod tudi ime Wollstra). Dolgo časa se ni posrečilo iznajti takega blaga, ki bi tudi v mokroti zadržal svoje toplotne lastnosti kot sedaj volna in bombaž. Sedaj pa je tako blago na razpolago, sestavljeno pa je iz 25 delov konoplje in 75 delov umetne svile. Treba je sedaj namesto krompirja za spirit gojiti nekaj več konoplje. To je tem lažje, ker je sedaj izdelovanje spiritja iz lesa po metodi Scholler-Tornesche in bergvisu veliko cenejši iz lesa kot pa iz krompirja. Ugovor, da mora Nemčija itak polovico potrebe

lesa uvažati, ne drži, ker se še vedno polovica vsega nemškega lesa pokuri in ne pride v poštev za industrijske, zlasti gradbene svrhe.

Kot smo v podnaslovu navedli, so Nemci dobili že celo vrsto nadomestnih sirovin. Umetna volna se dobiva iz odpadkov najrazličnejših tekstilij. Ze sedaj zaposluje industrija umetne volne v Nemčiji okoli 100.000 ljudi. Seveda se iz sirovin ne da kar enostavno dobiti umetne volne, treba jih je najprej temeljito sortirati, očistiti, odtrgati gube itd. Nato sledi proces raztrganja. V trgovini pa dobi umetna volna najrazličnejša imena: Lama, Tibet, svileni Shody, zeli, cheviot, trikot kašmir, muselin itd. Iz umetne volne se izdeluje vse: obleke, plašči, ogrinjala, preproge, odeje, pletenine itd.

V nasprotju z umetno volno pa spada umetna svila v skupino tkiv, izdelanih sintetično iz celuloze. Umetna tkiva so med drugim: vistra, wolstra in silekstra-prediva. Najfinejša je vistra, ki ima poleg prozornosti tudi drugo lastnost, da drži dolgo toploto. Silekstra predstavlja mešanico svile in vistre. Podobno kot vistra se izdeluje cuprama, čigar ime že pove, da je v zvezi z bakrom. Tega tkiva se zadnje čase izdelava že okoli 2000 do 3000 kg na dan. Kot moda se pojavlja zadnje čase tekstilni celofan. Celofan je znan kot pakovalno sredstvo v nekaterih trgovskih bransah. Iz celofana se izdeluje tudi filotkivo, katerega prav za prav izrezujejo s posebnimi stroji iz celofana.

Seveda pa s tem lista še ni popolna: imamo še celo vrsto mešanic, n. pr. lan in umetna svila, lan in vistra, lan in bombaž itd.

Vse to kaže, kako si Nemčija išče izhoda iz sedanjega položaja, ki je zanjo težji kot v dobi inflacije in tudi deloma v vojni dobi. Zdi se, kakor da bi se v Nemčijo vračali časi svetovne vojne. To je tudi razumljivo v sedanjih časih, ko živimo stalno v gospodarski vojni.

Naše regulativne hranilnice

V belgrajskem tedniku »Privredni pregled« objavljaja prof. V. Rosenberg statistične podatke o naših regulativnih hranilnicah. Teh regulativnih hranilnic je v Sloveniji 29, v ostalih pokrajinskih državah pa imamo že 29 hranilnic. Občinskih hranilnic je v vsej državi 46, dve sta hranilnici združenih občin, okrajnih je 6, 4 pa so banovinske. Bilanca za leto 1933. ne izkazuje nobenih znatnih izprememb, saj je znašala bilančna vsota leta 1931. 2955,3 milij. leta 1932. 2516,3 in lani 2498,95 milij. Din.

Glavne bilančne postavke so naslednje v milij. Din: aktivna: gotovina 275,7, vrednostni papirji 82,1, menice 197,3, posojila 1000,2, tek. računi 508,9, nepremičnine 112,0, inventar 67, ostala pasiva 255,7 milij. Pasiva: ustanovni fond in rezervni fond 182,2, hranilne vloge 1285,8, tek. račun 682,4, reeskont 35,0, upniki 40,0, razna ostala pasiva 273,5 milij. Ta statistika je zelo nepregledna, ker vsebuje poleg gotovine tudi naložbe pri denarnih zavodih, ki se pa v današnjih razmerah ne morejo nikakor istovetiti z gotovino, ker so velik del naloženi pri denarnih zavodih, ki so pod zaščito. Zato nam kaže detajlna statistika drugo sliko (vse v milij. Din, v oklepajih podatki za 1932): aktivna: blagajna 64,0 (25,5), naložbe pri javnih denarnih zavodih 101,7 (59,6), naložbe pri zasebnih zavodih 110,0 (106,5). Seveda je ta veliki dvig gotovine pripisovati zlasti enemu zavodu, t. j. mestni hranilnici v Zagrebu, katere gotovina je lani narasla od 10,2 na 42,3 milij. Din leta 1933. Detajlna statistika nam kaže nadalje velik padec hipotekarnih posojil od 392,6 na 308,8, posojil občin — osnovateljici zavoda od 451,1 na 415,2 milij., do čim so posojila ostalim občinam narasla od 105,0 na 185,0 milij. Din. Tudi ta statistika se nam zdi potrebna razlage; kolikor poznamo razmere slovenskih regulativnih hranilnic, je to zmanjšanje hipotekarnih posojil v zvezi s prenosom iz te vrste posojil na druge vrste, kar je povzročilo navedene izpremembe.

Donos hranilnic na računu dobička in izgube je znašal 205,6 milij. in se je razdelil sledeče: obresti 101,6, režija 45,7, dotacije fondom 9,9, odpisi 21,4, davki 7,2, ostali stroški 3,9 in dobiček 15,9 milij. Izgubo je izkazalo 5 hranilnic v skupnem znesku 3,3 milij. Din, od tega samo za leto 1933. 1 milij. Din. Pokojniški fond hranilnic za osebe znašajo 16,3 milij. Din.

Naznanila

Ljubljana

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Ustar, Selenburgova ulica 7; dr. Kmet, Tyrševa c. 61, in mr. Trakoczy ded., Mestni trg 4.

Celje

e Dve ob s skupna pevska vaja mešanega zbora pevskega društva »Celjski Zvon«.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Torek, 16. oktobra: 12.00 Kratko predavanje, poročila 12.30 Reportaža iz Belgrada 20.00 Reportaža iz Belgrada 20.30 Kralj Aleksander in slovenski umetniki (Ante Gaber) 21.00 Zbor pravoslavne kapele: Parastos 20.00 Cas, poročila.

»ALGA« ZA MASAŽO PROTI REVMATIZMU, ISIASU, BOLEGINAM V KOSTEH, ZBADANJU IN RAZTEZANJU MISIC

Na dlan roke si izližite nekoliko »Alge« ter drgnite vzdolž mišic oni del telesa, kjer občutite bolečine. Ko se je dlan ogrela in posušila, jo namočite nanovo in zopet drgnite. Tako ponavljajte večkrat, nato pa ovijte nadrgnjeni del telesa z volneno krpo ali robcem. Masirati je treba dva do trikrat dnevno, po potrebi tudi večkrat. Že po prvih masiranjih boste imeli prijeten občutek in olajšanje bolečin. Kakor hitro občutite tudi najmanjše razpokoženje in raztezanje, nadržite težko z »ALGO«, ker je to lahko pričetek težkega obolenja, ki ga boste z malo »ALGE« preprečili.

»ALGA« se dobi povsod. — 1 steklenica 14 Din (Reg. s. br. 18117-32.)

Borza

Dne 15. oktobra 1934.

Denar

V današnjem prometu so ostali neizpremenjeni tečaji Amsterdama, Berlina, Bruslja in Curiha, popustila sta Pariz in Trst, dočim so narasli tečaji Londona, Newyorka in Prage.

V zasebnem kliringu je ostal na naših borzah neizpremenjen avstrijski šiling z 8,10—8,20. Angleški funt se je stabiliziral na 224,20—225,80. — Španska pezeta v Belgradu 5,95 blago, Budimpešta v Belgradu 9,95 blago.

Ljubljana. Amsterdam 2304,29—2315,65, Berlin 1364,58—1375,38, Bruselj 793,57—797,51, Curih 1108,35—1113,85, London 165,36—166,96, Newyork 3341,61—3369,87, Pariz 224,04—225,16, Praga 141,90—142,76, Trst 290,68—293,08.

Curih. Pariz 20,2175, London 14,935, Newyork 304,625, Bruselj 71,60, Milan 26,255, Madrid 41,875, Amsterdam 207,90, Berlin 123,40, Dunaj 72,73 (57,20), Stockholm 77,05, Oslo 75,05, Kopenhagen 66,70, Praga 12,81, Varšava 57,95, Atene 2,92, Carigrad 2,48, Bukarešta 3,05, Buenos-Aires 0,7975.

Vrednostni papirji

Tendencja je bila danes celo čvrstjša, kar se je poznalo zlasti pri vojni škodi, ki je izrazil spekulativni papir. Ponudbe je malo, tako da ni bilo treba prevzemati večjih količin in je bil promet srednji.

Ljubljana. 7% inv. pos. 71 den., agrarji 41—42, vojna škoda 350—352, begl. obv. 40 den., 8% Bler. pos. 67—68, 7% Bler. pos. 57—58, 7% pos. DHB 65—67.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 71—71,50 (71,25, 71), agrarji 41,50—42,50 (41,50, 41), vojna škoda 350—351 (350), 12. (350), 6% begl. obv. 60—60,50 (60), 8% Bler. pos. 67 bl., 7% Bler. pos. 57 bl. — Delnice: Narodna banka 4130 den.

Žitni trg

Žitni trg je popolnoma miren in so tudi cene ostale popolnoma neizpremenjene. Realizirajo se le stare kupčije in prejšnji zaključki, dočim novih zaključkov ni. Sele prihodnji teden je pričakovati oživiljenja kupčije.

Ljubljana. Pšenica bač. 79-80 kg 160—162,50, bač. 80 kg. 1% 165—167,50, koruza stara za mletje 147,50—150, umetno sušena 117,50—120, moka bač. ničla 260—265, ban. ničla 265—270.

Kuhinja v Delavskem domu razpisuje dobavo 20.000 kg zimskega krompirja.

Kolekovane ponudbe je poslati najkasneje do 19. t. m. na goraji naslov.

Iščemo zastopnika mlajšega arhitekta

za naše »Terra Gomme« gumijasta tla. »Semperit« jugosl. tvornice za proizvode iz gume d. s. o. j., Kranj, podr. Zagreb, Nikoličeva ulica 6-8.

STARSI!

Otroku, ki obiskuje šolo, dajte, ako je slaboten, použiti vsak dan zjutraj in zvečer malo žličico okusnega »Energina«, za krepitev krvi, živcev in teka Otroci, ki redno jemljejo »Energin«, imajo dober tek in so odporni zoper vsa obolenja »Energin« za jačanje krvi, živcev in teka dajte dekletu med 10 in 17 leti, ako je slabotno. To je prehodna dekleška doba, ko se mora vsako dekle okrepiti »Energin« dajte vsakemu članu rodbine, ki nima teka. »Energin« dajte vsakemu članu rodbine, ki je malokrven.

»ENERGIN« se dobi v lekarnah v steklenicah po pol litra; 1 steklenica 35 Din.

Reg. S. br. 19.147/33.

Brez drugega obvestila.

Najina skrbna in dobra žena oziroma mati

Paula Stanič

nama je po dolgi, mučni bolezni danes ob 21 umrla.

Pogreb bo v torek, dne 16. oktobra ob 17 iz mrtvašnice mestnega pokopališča. Sv. maša zadušnica se bo darovala v sredo 17. oktobra ob 7 zjutraj v župni cerkvi. Celje, dne 14. oktobra 1934.

Žalujoča mož in sin

Stanič Ivan, davčni inspektor, Stanič Janko, učitelj, ter ostalo sorodstvo.

Ohranite svojlm zobem

njihovo naravno lepoto ravnaajoč se točno

po teh navodilih:

1. Še danes izrežite spodaj natisnjeni bon za eno tubo Chlorodont-a kot poskušnjo in ga pošijite tvrdki TVORNICI ZLATOROG, MARIBOR.
2. Kakor hitro to tubo prejmete, prenehajte uporabljati svojo dosedanjo zobno pasto in napravite poskušnjo s Chlorodontom.
3. Denite zvečer in zjutraj na suho ščetko 2—3 cm zobne paste Chlorodont.
4. Čistite zobe močno v vseh smereh, zlasti tudi med zobmi.
5. Zdal šelej umočite ščetko v vodi ter si še enkrat temeljito očistite zobe.
6. Končno si skrbno izplahnite usta, še najboljši z ustno vodo Chlorodont.

Prej ko v 4 dneh bodo imeli Vaši zobje zopet svojo prvotno lepoto.

Zobna pasta: Velika tuba Din 13,- mala tuba Din 6,-

Ustna voda: Vel. steklenica Din 30,- mal. steklenica Din 16,-

11

BON

Za izrezanje po gornjem navodilu.

Pošijite mi za poskušnjo eno tubo zobne paste Chlorodont in sicer brezplačno in brez najmanjše obveznosti z moje strani.

Ime: _____

Kraj: _____

Ulica: _____

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računata enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 2:50. Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službo dobe

Zbiralce naročil
iščemo! Tudi take, ki že prodajajo trgovcem in pekarnam meko! Ponudbe nasloviti z znamko za odgovor na: Separator — Ljubljana, poštni predal št. 307. (b)

Brivski pomočnik
z lastno obrtno — išče mesto. Kolman, Bled 1.

Krojaška pomočnica
pridna in poštena, vajena tudi trgovine in gospodinjstva, išče zaposlenje. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Zmožna in skromna« št. 11991. (a)

Kuharica
za vse, 21 let stara, poštena, ki zna vsa hišna dela, želi primerno službo pri dobrih ljudeh. Ponudbe pod »Z dežele« št. 12003 upravi »Slovenca« (a)

Denar

Telefon 38-10
Posredujem
denar na hranilne knjižice

vseh denarnih zavodov. Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. (d)

Spomenike
iz skladišča prodaja za hranilne knjižice dobrih zavodov Kunovar, kamnosek, Sv. Križ, Ljubljana. (d)

Službe iščejo

Prodajalka
vajena mešane trgovine, posebno izurjena v špeceriji, išče mesto prodajalke ali blaginje. Vloži kavcijo 3000 Din. Reflektira samo za Ljubljano. Naslov v upravi »Slovenca« št. 11869. (a)

Potrebščine za čevliarje

kakor razne podloge in flanele, rince, vse vrste planinčarjev in čevljar-skih žebeljev, klej, čevljar-sko smolo in vosek, polituro za podplate, prejo od navadne do najfinejše, čevljar-sko orodje itd.

najugodnejše samo
pri trvdki

Josip Petelinc, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika (za vodo)
Na veliko Na malo

Posojila
na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10 in Aleksandrova cesta 4-II.

Stanovanje
dve sobi, pritlikline — oddam za 1. november. — Sv. Petra cesta 35/I. (c)

Vnajem

ODDAJO:
Gostilna
se odda takoj v najem. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Kavcija« 11992. (n)

Stanovanja

ODDAJO:
Dvosobno stanovanje
kletno — se odda s 1. novembrom. Vodovodna cesta 11. (c)

Posrestva

Droben oglas v »Slovenca«
posrestvo ti hitro prodaja; če že ne z gotovim denarjem paš kupca ti s knjižico da.

Novo hišo
dvostanovanjsko, pri železniški postaji na Črnučah, — prodam za 50.000 Din. — Jerko, Črnuče pri Ljubljani. (p)

Posestvo
brez poslopija, obstoječe iz travnikov in njiv, poleg mesta Brežice napredaj. Pripravno za stavbišče za letoviščarje, ker ima lep razgled proti Čatežkim toplicam. Naslov v upravi »Slovenca« št. 11998. (p)

Glašba

R. Warbinek
najstarejša tvojica klavirjev
Ljubljana
Gregorčičeva ul. 5 I.
Prodaja inozemskih in lastnih izdelkov
Strokovna popravila in uglaševanje
Najcenejša izposojevalnica
Obročna odplačevanja

Kupimo

Otroški voziček
železno peč in šivalni stroj kupim. Ponudbe pod »Čimpreje« št. 12000 upravi »Slovenca« (k)

Vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3.

Inserati
v »Slovenca«
imajo največji uspeh

Pomladila sem se za 10 let -

To pa lahko storite tudi Vi

Nenavadna zdravniška iznajdba na polju kozmetike

Sedaj je lahko pomladiti staro in ovenelo kožo ter jo napraviti belo in svežo. Znanost je namreč naposled našla vitalni element pomlajevanja kože. Ko to sredstvo z otiranjem prodre v kožno tkivo, gube kmalu izginejo, popolnoma pa izginejo tudi razširjene znojnice in zajedalci ter sploh vsi ostali nedostatkoli polti. To vitalno sredstvo za pomlajevanje, ki se pridobiva od mladih živali, je sedaj samo v kremi Tokalon. Učinki kreme Tokalon obstoje v tem, da olepšajo

kožo ter okrepijo podkožno tkivo, s tem pa dajo tudi nelepemu licu ljubkost in svežino. Uporabljajte kremo Tokalon, hranilo za kožo, rožnate barve, zvečer. Krema hrani in pomlajuje Vašo kožo, ko spite. Krema Tokalon, hranilo za kožo, bele barve (ne masno) pa uporabljajte zjutraj. Od nje bo postala Vaša koža bela in sveža, puder pa bo ostal na licu ves dan. Naj bo Vaša polt še tako slaba, po uporabi kreme Tokalon bodo učinki presežali vsa Vaša pričakovanja.

PODOBA SVETA

na 20.000 straneh z nad 18.000 slikami!
Edini veliki katoliški nemški leksikon je

DER GROSSE HERDER

ki bo obsegal 12 knjig in en zemljepisni atlas s statistiko vseh držav na svetu.

Dosedaj je izšlo 8 zvezkov in en zemljepisni atlas.

Natančneje se poizve pri vsaki knjigarni ali pa pri:
Herder, Freiburg im Breisgau

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo prežalostno vest, da je naša mati, stara mati, teta, gospa

Frančiška Hlebš

roj. Zrimšek

po dolgotrajni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, 14. oktobra ob 12 umrla.

Pogreb se bo vršil v torek, dne 16. oktobra ob pol 15 izpred mrtvašnice splošne bolnišnice na pokopališče k Božjemu grobu v Štepanji vasi.

ZALUJOČI OSTALI

Alja Rahmanova:

54

Zakoni v rdečem viharju

Dnevnik ruske žene

Vsa vesela sem tekla k Nataši. Krpala je nogavice. Igor je ležal na postelji, bos, zakaj nogavice, ki so bile pravkar v popravilu, so bile edine, ki jih je imel. Takoj sem mu povedala razgovor z profesorjem risanja, in ko je nekaj časa pomisljeval, je rekel:

»Mi ne pride na um! Zaradi tega beraškega pajoka naj hodim vsak dan tako daleč?«

Nataša in jaz sva se spogledali.

»Igor!« je kriknila Nataša. »Ali si ob pameti? Jaz garam za vsako kopejko, prodajam zadnje, kar imam, ti pa nočeš prav ničesar storiti! Pomisli, da sem v drugem stanju!«

Pri zadnjih besedah so se ji na obrazu pojavile temne lise. Prestrašeno sem jo pogledala. Zakaj nam ni doslej brnila besedice o tem?

»Ne grem in mir besedi! Saj nisem lakaj, da bi se po cele ure ubijal za par posušenih rib! Raje naslikam podobo in jo prodam!« je vztrajal Igor.

»Ničesar ne boš slikal, lenuh ei! Neprestano govoriš, kaj boš naredil, do dela pa ne prideš nikoli, prav zato, ker nisi drugega ko velik lenuh!«

Nataša je začela jokati in sedaj sem se jaz obrnila do Igorja:

»Igor, kako morete vendar tako govoriti! Pogledajte enkrat, kaj naši profesorji store, da ujamejo nekaj živili! Otmar gre tudi vsak dan v INO, da dobi pajok!«

»Otmar Karlovič kot primer za me ne pride v poštev,« se je oglasil Igor zaspano, »zakaj prvič lahko dela štiriindvajset ur na dan, ker je Nemeč,

in drugič: ni umetnik! Umetnik je podvržen nastrojem, proti katerim se ne more boriti!«

»Zakaj si se pa poročil?« je ugovarjala Nataša. »Da si ostal samski, bi se lahko ukvarjal s svojimi nastroji in bi ti ne bilo treba misliti na ženo... in na otroka!«

»Otroka! Smešno! Dandanes! Pojdi k zdravniku in v eni minuti je opravljeno! Kolikokrat sem ti že rekel. Mi si ne moremo privoščiti otroka. Sama boš kriva, če boš predolgo odlašala. Oh, Alja,« se je okrenil k meni, »nikdar bi si ne bil mislil, da se bo Nataša tako spremenila v svojo škodo. Gospodinjstvo, otrok, denar, možnosti služka, to je vse, kar moram sedaj vsak dan poslušati. Tako so se uresničile moje sanje o princezinji!... Resnično, še slikiati je več ne morem. Dobila je tako trde, energične poteze v obraz, da ne morem z njo ničesar početi. Model sem izgubil in zanj dobil zločesto ženo!«

Solze so mu tekale iz oči in polagoma se je obrnil k steni.

»Ira, Ira, za Boga, ne razburjaj se, ljubi, sladki moj!« je kriknila Nataša in hitela k njemu. »Ne smeš se razburjati, slabo srce imaš!«

Toda že je ležal nepremično, z razprostrtimi rokami; obraz mu je bil blede kot smrt... Dajale sva mu mrzle obkladke, ga drgnile z vinskim cvetom in trajalo je skoro pol ure, da sva ga zopet spravile k zavesti. Kajpak, včasih se mi je zadelo, da mu srce bije normalno, in je bilo vse le komedija, da bi naju ostrašil.

»Ljubi, sladki Ira,« je jokala Nataša, »da si je zopet prišel k sebi! Vse bom storila, kar hočeš, tudi splan, če je tvoja volja!«

»Res, boš?« je kriknil Igor veselo in je hipoma zopet oživel. »Tako; pa pojdiva takoj tja. Na prvi se!«

Zvečer sem bila še pri Nataši, da bi izvedela, kako je bilo pri zdravniku.

»No, kako je?«

»Splava niti je odvrnila Nataša.

»Mar zdravnik ni dovolil?«

»Nasprotno, celo svetoval mi je, češ, da sem prešibka, da bi prenesla porod! Toda v zadnjem trenutku se le nisem mogla odločiti, in sedaj sem zopet močna. Če bi me hotel Igor tudi ostaviti, jaz hočem otroka in imela ga bom!«

12. avgusta.

Ravno pod oknom spalnice naših staršev je klop, kjer se sedaj, v lepih dnevih, sončijo prebivalci naše hiše. Hkrati služi tudi za dogovorjene sestanke in jaz lahko od zgoraj neopaženo opazujem najzanimivejše prizore.

Danes je sedela na klopi služkinja komisarja Makarova in neki fantič kot se šika. Na prvi pogled je bilo jasno, da gre za ljubavne zadeve. Fant v finih sportnih hlačah in čisto novi čepici je pravkar rekel:

»Tole vas vprašam, Daša: Koliko let ste obvarovali nedolžnost v samostanu in ste li bili srečni takrat? In ko so vam samostan požgali in nune razgnali, kje je bil takrat vaš Bog?«

Daša ni odgovorila.

»Koliko let imate sedaj, oprostite?«

»Sedemindvajset!« je odgovorila Daša in zardela.

»Sedemindvajset?« V enem letu jih bo 28, potem 29 in potem — oglej se — naenkrat boste, oprostite izraz, stara šavra! Kaj pa mislite o sebi, za koga kršite naravni zakon?«

»Mar mislite, da bi ne bila v samostanu, ko bi vi boljše bili ne bili vsega razdejali? Samostana ni več, ampak, živeti hočem tako, ko da sem v samostanu!« je odgovorila Daša.

»Kako ste nesposobni! Vi ste zanimiva gospeca in v sled zakasnele nedolžnosti še zanimivejša! Dajte mi ročico!«

»Nak!« se je odrezala Daša.

»No, če nak, pa nak!« je odgovoril fant sirovo.

»Toda ponoči boste sami zabrepeneli po meni, boste videli!... Toda čujte, Daša, zakaj se upirate! Mar morda res verujete v takega Boga? No, kje pa je bil vaš Bog, ko so ob državljanski vojni požigali in morili, kje je bil, ko so matere ob Volgi jedle svoje lastne otroke od gladi? Vidite, Boga ni! In če Boga ni, čemu se še upirate? Potem je vse dovoljeno, kdo nam more kaj prepovedati?... In povejte mi, ali ste bili srečni v samostanu? Tam je li tam vaš Bog dal kaj posebnega? Ne? Nič? No, čemu se še branite?«

Daša je molčala. Tedaj sta vstopila v sobo Nataša in Irina in me poklicali. Tako nisem mogla zanimivega razgovora poslušati do konca.

14. avgusta 1923.

Danes je dospelo Otmarjevo imenovanje za docenta. Kolika radost! Seveda bo imel sedaj zelo mnogo posla, ker bi rad angleški lektorat še obdržal. Je pač bolj varno, zakaj pri današnjih razmerah nikoli ne veš, kaj bo s predavanji iz jezikoslovja; angleščina pa menda pač ne bo nikoli izginila iz učnega načrta fakultete.

Ko sem prišla popoldne k profesorju Denisovu v seminar, mi je tole povedal:

»Jaz bi moral v pedagoškem tehniku prevzeti predavanje o psihologiji. Toda ne utegnem in zato bi ga rad vam odstopil. Ali sprejmete?«

Seveda sem sprejela, z veseljem!

»Samo ne pozabite,« me je opomnil profesor, »da morate predavati v marksističnem pravcu; to moramo vsi.«